

TERVEYSTIETOA

Rokotukset

- ▶ Rokotteet suojaavat hengenvaarallisilta tartuntataudeilta. Rokottamalla koirat ennaltaehkäistään infektiot koirassa ja taudin mahdollinen leviäminen muihin eläimiin ja ihmisiin.
- ▶ Rokote sisältää taudinaiheuttajia/niiden osia, jotka aktivoi elimistön puolustusjärjestelmän aiheuttamatta itse tautia. Elimistö muodostaa vasta-aineita rokotteen sisältämille taudinaiheuttajille, jolloin taudin iskiessä elimistö pystyy puolustautumaan.
- ▶ Rokotesuoja pidetään yllä tehosterokotuksilla.
- ▶ Koiran täytyy olla terve rokotushetkellä ja madotus olisi hyvä tehdä viikkokaksi ennen rokotusta.
- ▶ Mahdollisia haittavaikutuksia voivat olla kuumeilu, pahoinvointi, kutina ja pään alueen turvotus, sekä vakavana haittavaikutuksena anafylaksia. Rokotuksen antamisen jälkeen olisi hyvä odottaa klinikalla 15-30 minuuttia.

➤ Rokotusohjelma:

- Koira rokotetaan seuraavia tauteja vastaan: penikkatauti, parvovirus, tarttuva maksatulehdus, kennelyskä ja rabies.
- Muuttui kesäkuussa 2023
- Muutos tarkoittaa sitä, että pentukoiran rokotus voidaan suorittaa kertarokotuksena, kun pentu on 12viikon ikäinen. Tämän jälkeen seuraava rokotus on vuoden kuluttua tuosta rokotuksesta ja sen jälkeen valmisteyhteenvedon ohjeen mukaisesti. Yleensä se on kolmen vuoden välein. Kennelyskä rokote pitää uusia vuosittain, jos sen haluaa pitää voimassa.
- Pentu voidaan myös varhaisrokottaa nelosrokotteella 8vkon iässä, jonka jälkeen rokotetaan rokotusohjelman mukaisesti.

Silmätulehdus

- ▶ Silmätulehduksen oireita:
  - ▶ Silmän punoitus
  - ▶ Silmät vuotaa tai erittää
  - ▶ Silmien siristely
  - ▶ Valonarkuus
  - ▶ Silmien kutina
- ▶ Koiran silmätulehdus voi johtua monesta eri syystä. Tulehdusta voivat aiheuttaa esim. Bakteerit, virukset, haavat, roskat tai trauma. Bakteeriperäisen tulehduksen aiheuttama rähmä on usein kellertävää tai vihertävää.
- ▶ Hoitona voidaan käyttää silmien huuhtelua, puhdistusta, silmätippaa tai –voidetta ja suun kautta annettavia lääkkeitä esim. kipulääkettä.

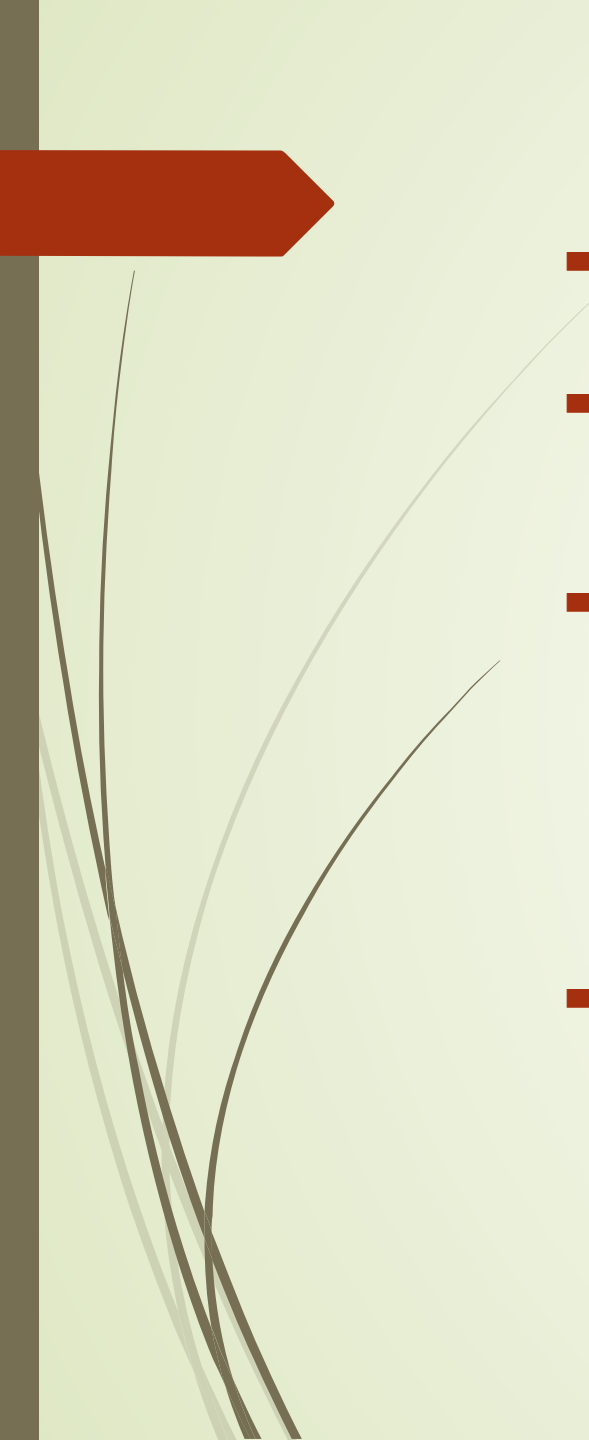
-
- ▶ Jos vuotaminen/erittäminen vähäistä eikä silmä vaivaa koiraa, voi kokeilla apteekista saatavia silmäpuhdisteita.
  - ▶ Jos vuoto jatkuu/pahenee tai tulee muita oireita on otettava yhteys eläinlääkəriin.
  - ▶ Jos koira siristelee silmiä tai yrittää hangata/raapia niitä aina yhteys eläinlääkəriin.
  - ▶ Kotona ei saa aloittaa mitään silmätippahoitoa ilman eläinlääkəriin tarkastusta. Silmään jossa on sarveiskalvon haavauma ei saa laittaa kortikosteroideja tai silmävoiteta.

Korvatulehdus

- ▶ Yksi yleisimmistä koirien sairauksista.
- ▶ Useimmiten kyseessä on ulkokorvantulehdus, mutta voi siitä levitä edelleen väli- ja sisäkorvaan.
- ▶ Yleensä korvatulehduksen taustalla on jokin altistava tekijä, kuten allergia tai atopia(kutiseva ja tulehduksellinen ihosairaus). Kyseessä voi olla myös loiset, vierasesineet, hormonaaliset häiriöt, bakteerit tai sienet, sekä korvan rakenne.
- ▶ Kosteus koiran korvissa altistaa ulkokorvantulehduksille. Kosteuden ja luppakorvaisuuden lisäksi altistavia tekijöitä ovat haavat sekä karvaiset korvat, joissa eritteiden poistuminen on häiriintynyt. Huono ilmanvaihtuvuus ja kosteus tekevät korvasta ihanteellisen ympäristön esimerkiksi bakteerien ja hiivan kasvulle. Korvakäytävä ja pitkä ja L-kirjaimen muotoinen jonka takia sinne kertyy helposti kosteutta varsinkin kuumilla ilmoilla ja paljon uivilla koirilla.

-
- Terve korvakäytävä on vaaleanpunainen, ei punoita eikä eritä suuria määriä.
  - Tervettä, eritteetöntä korvaa ei tarvitse puhdistaa. Liiallinen puhdistaminen voi jopa altistaa tulehduksille jos korvakäytävä jää kosteaksi tai korvakäytävän iho rikkoutuu.
  - Korvatulehduksen oireita:
    - Korva punoittaa ja on useimmiten eritteinen.
    - Koira raapii korviaan toistuvasta ja ravistelee päätään.
    - Voi kulkea pää vinossa.
    - Kosketusarka
  - Korvatulehdusta hoidetaan sen mukaan mikä korvatulehduksen aiheuttaa. Hoitona voidaan käyttää kortisonia tai antibioottia sekä korvahuuhdetta.

Ihosairaudet

- ▶ Iho on koiran suurin elin.
- ▶ Ihosairauksien syitä voivat olla:
  - ▶ Loistartunta
  - ▶ Bakteeri-infektiot
  - ▶ Ihosienet
  - ▶ Hiiva
  - ▶ Hormonaaliset sairaudet esim. kilpirauhsen vajaatoiminta, lisämunuaisen vajaatoiminta.
  - ▶ Allergiat
  - ▶ Atopia
  - ▶ Vammat; haavat, ruhjeet, puremat, vierasesineet
  - ▶ Tulehdukset esim. Hot spot eli akuutti kostea ihottuma.
  - ▶ Autoimmuunisairaudet
  - ▶ Leishmanioosi

-
- Oireivat ovat:
    - Karvanlähtö tai karvojen ohentuminen
    - Ihotulehdukset; iho turpoaa, punoittaa, kuumottaa tai erittää.
    - Ihon paksuuntuminen
    - Ihon raapiminen
    - Hilseily
  - Hoito aiheuttajan mukaan.

Suun terveys

- ▶ Suun terveys vaikuttaa koiran hyvinvointiin ja elämänlaatuun.
- ▶ Suun tulehtuneesta kudoksesta voi kulkeutua bakteereja ja muita tulehdustilaa edistäviä aineita verenkiertoon jota kautta nämä voivat kulkeutua myös muualla elimistöön kuten sydämeen, maksaan ja munuaisiin.
- ▶ Terve suu ei juurikaan haise; pahanhajuinen hengitys voi kertoa suun epäpuhtauksista ja mahdollisista hammasongelmista.
- ▶ Koiran päivittäinen hampaiden harjaus on tehokkain tapa ennaltaehkäistä plakki ja koiran hammaskivi sekä niiden myötä ientulehdus eli gingiviitti ja hampaan kiinnityskudostulehdus eli paradontiitti.
- ▶ Harjaus on hyvä opetella heti pentuiässä. Koirilla ei saa käyttää ihmisten hammastahnaa.
- ▶ Hampaiden harjauksen lisäksi myös säännöllinen hammastarkastus ja hammaskiven poisto eläinlääkärillä on tärkeää. Vaikka hampaat näyttäisivät puhtailta voi hammaskiveä kertyä ikenien alle, jossa se voi aiheuttaa tuhoa.
- ▶ Hammaskivi on hampaankiilteen päälle kertynyttä ja kovettunutta plakkia, väriltään rusehtavan keltaista.
- ▶ Hampaiden röntgen kuvaus hammashoidon yhteydessä on suositeltavaa, koska kaikki ongelmat eivät näy päälle päin.

-
- Muita oireita joista syytä voi etsiä myös suusta:
  - Koiran käytös muuttuu
  - Koira lakkaa kiinnostumasta vetoleikeistä tai on haluton kantamaan esineitä tai leluja
  - Hankaa suupieliä tassulla tai kuolaa
  - Koira on vaisu
  - Ruokahaluttomuus tai ei halua pureskella mitään kovaa. On kuitenkin hyvä muistaa, että koira monesti syö täysin normaalisti vaikka suu olisi hyvinkin huonossa kunnossa.

Kilpirauhasen vajaatoiminta

- Kilpirauhasen toimiessa, se vapauttaa kilpirauhashormonia verenkiertoon ja säätelee elimistön aineenvaihduntaa niin, että elintoiminnot toimivat halutusti.
- Kilpirauhasen vajaatoiminnassa (hypotyreoosi) kilpirauhashormonia ei tuoteta riittävästi.
- Autoimmuunisairaus
- Oireet alkavat useimmiten 2-6vuoti.
- Tyypillisesti keskikokoisilla roduilla kuten kultaisetnoutajat, howavartit, suursnautserit, samojedit, dobermannit ja irlanninsetterit.

- ▶ Hypertyreoosin oireita:

- ▶ Selittämätön painon nousu

- ▶ Väsymys

- ▶ Turkin menetys/ohentuminen

- ▶ Kuiva ja hilseilevä iho

- ▶ Tummia läiskiä ihossa.

- ▶ Diagnosoidaan verinäytteen perusteella, mutta voi olla haastaavaa koska moni muukin sairaus voi laskea kilpirauhasarvoja

- ▶ Hoitona kilpirauhashormoni lääkitys ja taudin seuranta vaatii kontrolliverinäytteitä.

Lisämunuaisen liikatoiminta eli cushingin tauti

- ▶ Kortisolin liikatuotanto, jonka taustalla on yleensä aivolisäkkeen tai lisämunuaisen kuorikerroksen toimintahäiriö.
- ▶ Yleisin syy toimintahäiriöön on näille alueille kehittyvä kasvain.
- ▶ Koirilla melko yleinen ja esiintyy useimmiten keski-ikäisillä tai vanhemmilla.
- ▶ Useimmiten tavataan pienillä roduilla esim. Maltankoiria, villakoiria, mäyräkoira ja bostoninterrieri ovat tyyppirotuja.
- ▶ Oireita:
  - ▶ Runsas juominen ja virtsaaminen
  - ▶ Ruokahalun lisääntyminen
  - ▶ Alakuloisuus
  - ▶ Lihashyökkös
  - ▶ Iho-oireina ohut iho, mustapäät ja ihon tummuminen. Voi olla myös symmetrisiä karvattomia ihoaluita.

-
- Iho-oireina ohut iho, mustapäät ja ihon tummuminen. Voi olla myös symmetrisiä karvattomia ihoaluita.
  - Hoidetaan yleensä lääkkeellisesti, koska kasvainten poisto on kirurgisesti hankalaa.
  - Todetaan veri- (dexametason low dose testi) ja virtsanäytteestä.
  - Vaatii elinikäistä lääkitystä ja säännölliset kontrollit eläinlääkärissä. Lääkityksen aloittamisen jälkeen yleensä 7-14vuorokauden kuluttua ja sen jälkeen 3-6 kuukauden välein eläimen voinnista riippuen
  - Hyvällä hoidolla ja seurannalla elinaikaennuste voi olla useitakin vuosia.